

YLVA - projektet

Avslutat 2001 –12-31

*Yrkesroll, Lärararbete, Vardagserfarenhet och Ansvar
Snösätraskolan, Vantörs stadsdel, Stockholms stad*

Projektledning:

Bengt Starenus rektor, tfn. 508 49 210 e-post: bengt.starenus@vantor.stockholm.se fax: 508 49 215

Timmy Larsson, lärare, tfn. 508 49 212, mb 070-45 62 465, e-post: timmy@ebox.tninet.se

Bo Sundblad projektledare, Stockholms Universitet, Pedagogiska Institutionen tfn. 659 64 57, Fax 659 65 67, e-post: bibo@mailbox.swipnet.se

Projektets mål och syften:

Det övergripande målet är att finna ny stabilitet och trygghet i läraryrket, som leder till att läraren vill förändra och utveckla lärarrollen.

Syftet är att skapa utrymme och möjligheter för skolläda, lärarna och övrig personal att sätta sig in i vad *mål- och resultatstyrning* innebär och kräver av en skola, för att på basis av detta utveckla lärarens yrkesroll.

Ett delsyfte blir att få till stånd en resultatmätning som fungerar tillfredsställande för alla inblandade parter.

Ett annat delsyfte blir att söka ge föräldrarna i Snösätra möjlighet att inta den roll de skall ha i mål och resultatstyrningen

Projektets bakgrund

Oklarheterna i hur läraryrket förändras är påtagliga. Det enda som idag är tydligt är att yrket blivit svårare i takt med att kraven som ställs på skolan växer och förändras.

Mål och resultatstyrning bygger på ökad demokrati, insyn och offentlighet. Skolans mål ska redovisas offentligt, kunskapsrätten för eleverna ska vara tydligt definierad, skolans och lärarnas bedömningssystem ska öppet redovisas. Det ska vara möjligt för elever och föräldrar att bevaka sina intressen. Samtidigt som lärarna måste ges rimliga möjligheter att leva upp till det offentligt fastslagna resultatansvaret. Om målen inte uppnås måste det finnas underlag för att efter offentlig debatt vidta pedagogiska förändringar, göra genomtänkta ekonomiska omprioriteringar eller sänka ambitionsnivån.

En viktig förutsättning för skolutveckling är att den enskilde lärarens självklara behov av trygghet, kontroll och ansvar tillgodoses. I den regelstyrda skolan var schemat, ämnena, timplanen, klassen, läroboken, övningshäftena d.v.s. kontrollen över utlärandet, tryggheten. Den tryggheten lämnas inte frivilligt och detta måste respekteras.

Om man som ensam lärare har ansvar för en grupp på ca 20 barn i en kultur där inte längre disciplinering, underkastelse och självkontroll är självklarheter, blir den yttre organisationen det enda man kan hålla ihop vardagen med.

Fram till dess att eleverna kommit så långt i sin sociala kompetens att de naturligt kan samarbeta och verka inom demokratins och humanismens spelregler behöver de vuxna garantera varje barn den sociala och psykiska trygghet som behövs för ett framgångsrikt skolarbete.

För att skolan skall kunna genomföra sitt samhällsuppdrag definierat av Lpo 94 behöver varje elev en bas av trygghet detta förutsätter i sin tur att varje lärare behöver en motsvarande bas av trygghet. Hur ser denna bas för lärarens trygghet ut i den mål- och resultatstyrda skolan?

I en mål- och resultatstyrd organisation ligger kontrollen på ett annat plan. Rimligtvis borde då det som skapar trygghet för den enskilde läraren ges av andra faktorer. Vilka delar blir det som skapar stabilitet och trygghet i en mål- och resultatstyrd skola? Att man mycket tydligare än tidigare vet målen och att man även vet hur det kan bevisas att man nått uppställda mål, är troligtvis vitala element.

Arbetsätt

På ett övergripande plan kommer arbetet att läggas upp så att basen för tryggheten, kontrollen och ansvaret flyttas från den regelstyrda skolans fokus på genomförandet och kontrollen över utlärandet, *till att fokusera* resultatet och inlärandet.

Att övergå till att ha sin trygghet i klarhet om målen för verksamheten och tillgång till lättadministrerade och lättkommunicerade bedömningskriterier och bedömningsinstrument. En ny trygghet bör kunna byggas i att man endast fortsätter på en inslagen väg, i metod och arbetsätt då det visar sig i elevernas resultat att den leder rätt.

Just i analysen av skolans och elevernas resultat ligger möjligheten till de ibland oväntade upptäckterna. För att dialogen mellan skolans lärare och närsamhället skall bli mer än en lista över önskingar och förhoppningar om mer resurser, behöver dialogen övergå till att handla om prioriteringar, faktiska resultat och vilka mål som skolan ska uppnå. Detta är hörnstenar i det som kallas en professionell diskussion på andra områden i samhället.

En noggrann utvärdering av elevresultaten ingår som ett innehåll i projektet och kommer att redovisas terminsvis från år 2.

Vetenskaplig ansvarig för projektet är Professor Åke W Edfeldt Pedagogiska institutionen
Stockholms Universitet.